

SAATE

Lähettiläjä: SihteeristöVastaanottaja: Valmistelukunta

Asia: **Omia varoja käsittelevä pohdintaryhmä**

Valmistelukunnan jäsenille toimitetaan oheisena puheenjohtajiston määrittelemät aiheet, joita omia varoja käsittelevän pohdintaryhmän on tarkoitus tarkastella. Pohdintaryhmän puheenjohtajana toimii Iñigo Méndez de Vigo.

Pohdintaryhmän kokoonpanon olisi oltava erittäin suppea ja jäsenet valittava kyseisen alan erityisasiantuntemuksen perusteella.

Omia varoja käsittelevä pohdintaryhmä: tarkasteltavat kysymykset

Omat varat ovat tuloja, joilla rahoitetaan unionin talousarviota ja jotka kuuluvat kokonaisuudessaan unionille (mistä syystä niitä kutsutaan "omiksi") niissä enimmäisrajoissa, jotka on vuosittain määritelty prosenttiosuutena unionin bruttokansantulosta. Tällä hetkellä omia varoja ovat seuraavat neljä:

- maatalousmaksut
- yhteisen tullitariffin tullit
- osuus määrästä, joka saadaan kun yhteisön sääntöjen mukaisesti määritettyä yhdenmukaista verokantaa sovelletaan alv-määräytymisperusteeseen
- määrä, joka perustuu vuotuisessa talousarviomenettelyssä vahvistettavan kertoimen soveltamiseen (yhdenmukaisesti yhteisön sääntöjen mukaan laskettujen) bruttokansantulojen summaa edustavaan määräytymisperusteeseen.

Kaksi ensimmäistä lajia, jotka ovat myös vanhimmat, edustavat nykyisin hyvin pientä osuutta unionin kaikista tuloista.

Tulojen vuosittainen enimmäismäärä merkitsee unionin talousarvion rajoja. Vaikka sitä käsitellään jokaisella neuvottelukierroksella käytävässä rahoitusnäkymiä koskevassa keskustelussa, se vahvistetaan EY:n perustamissopimuksen 269 artiklan nojalla tehdyssä omia varoja koskevassa päätöksessä, jossa vahvistetaan myös varojen eri lajien välinen jakautuminen.

Yksinkertaistamista käsittelevä työryhmä rajoittui talousarviomenettelyn yksinkertaistamista pohtiessaan tunnustamaan, että neuvosto on ratkaisevassa asemassa määriteltäessä unionin varoja koskevaa järjestelmää, jonka jäsenvaltiot tämän jälkeen hyväksyvät. Valmistelukunnan täysistunnossa ei annettu lisäohjeita. Sen vuoksi puheenjohtajisto päätti esittää väliaikaisesti ehdotuksen 38 artiklaksi, jossa toistetaan nykyinen EY:n perustamissopimuksen 269 artikla:

"Talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan yhteisön omin varoin, sanotun kuitenkin rajoittamatta muita tuloja.

Neuvosto antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan yhteisön omia varoja koskevasta järjestelmästä säännökset, joiden hyväksymistä se suosittaa jäsenvaltioille jäsenvaltioiden valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaisesti."

Puheenjohtajisto pyytää kuitenkin valmistelukunnan jäseniä kiinnittämään huomiota tämän määräyksen taustalla olevaan monitahoiseen ongelmakenttään.

EY:n perustamissopimuksen 269 artiklan mukaan unionin omia varoja koskevaan järjestelmään liittyvät säännökset annetaan yksimielisesti. Kyse ei kuitenkaan ole velvoittavista säännöksistä, vaan neuvosto ainoastaan suosittaa jäsenvaltioille niiden ratifioimista. Onkin syytä kysyä, voidaanko tällä menettelyllä taata tulevaisuudessa unionin politiikkojen rahoituksen kannalta tarpeellisten toimenpiteiden hyväksyminen, kun otetaan huomioon lukumäärän vaikutus. Tämän osalta nousee esiin kaksi kysymystä.

Ensinnäkin: onko laajentuneessa unionissa mahdollista taata rahoitus sellaisen päätöksen avulla, joka on tehtävä yksimielisesti? Onko toisaalta ajateltavissa, että unioni voisi vaatia sellaista jäsenvaltiota osallistumaan talousarvion rahoittamiseen, jonka hallitus ei ole ennalta hyväksynyt rahoituksen menettelytapoja ja enimmäismäärää?

Toiseksi: jos yksimielisyysvaatimus säilytetään, olisiko välttämätöntä säilyttää myös vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on annettava hyväksyntänsä aina, kun varoja koskevaa järjestelmää muutetaan? Tämän osalta on syytä panna merkille, että menettelyn muuttaminen siten, että kansallisen ratifioinnin vaatimus poistettaisiin, merkitsisi uuden toimivallan antamista unionille, mikä olisi otettava huomioon perustuslain III osastossa.

Voidaan myös kysyä, antaako nykyinen menettely unionille mahdollisuuden vahvistaa muita omia varoja. Samalla kun kahden ensimmäisen edellä mainitun varojen lajin suhteellinen merkitys on vähenemässä, eräiden valmistelukunnan jäsenten mielestä jälkimmäiset eivät ole varsinaisia omia

varoja vaan pikemminkin kansallisia maksuosuuksia. Heistä¹ olisi parempi, että unioni voisi tukeutua aiempaa itsenäisempiin varoihin, joita voitaisiin kehittää erilaisissa muodoissa. Antaako EY:n perustamissopimuksen 269 artiklassa tällä hetkellä määrätty menettely mahdollisuuden tällaiseen kehitykseen?

Puheenjohtajisto katsoo, että keskustelua on jatkettava suppeassa ja teknisluonteisessa pohdintaryhmässä, jonka tehtävänä olisi vastata seuraaviin kysymyksiin:

- a) Onko 269 artiklassa määrättyssä menettelyssä noudatettava yksimielisyyttä neuvoston päätöksen tekemisessä? Mikä olisi oltava Euroopan parlamentin asema?
- b) Onko 269 artiklassa määrättyssä menettelyssä noudatettava vaatimusta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on annettava hyväksyntänsä niiden valtiosäännön asettamien vaatimusten mukaisesti, vai onko rahoitus otettava unionin toimivallan piiriin?
- c) Vastaako nykyinen omien varojen järjestelmä tasapuolisuutta ja avoimuutta koskevia kansalaisten odotuksia?
- d) Mahdollistaako nykyinen päätöksentekomenettely kyseisten varojen merkittävän muuttamisen?

¹ Aiheesta on laadittu useita esityksiä.